

Luomukasvisten arvoketjutyöryhmä

18.1. 2017 klo 12.00- 16.00

Snafu, Helsinki, Suolakivenkatu 1

Osanottajat

Nimi	Paikalla 18.1. 2017
Paavo Pulkkinen, Lietlahden tila	
Ari Kulmanen/Heidi Kulmanen, Ikaalisten Luomu	
Antti Vauhkonen, Kalliolan luomu	X
Ulla Kojonkoski, Tuoreverkko	X
Samuli Laurikainen, Silmusalaatti	x
Veli-Matti Puhakka, SOK	x
Liisa Eronen, Ruokakesko	x
Annika Hongell-Hakkarainen, Satotukku	
Sari Iivonen, HY Ruralia	x
Kari Matikka, perunan tuottaja	
Mika Virtanen, MTK	
Hannele Sippu, Luomuliitto	x
Terhi Taulavuori, Pro Agria	x
Aura Lamminparras, Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu	x

Asialista

1. Isännän eli Snafun kuulumiset
2. Puheenjohtajan ja varapj:n valinta vuodelle 2017
3. Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen:
 - Potentiaalien tarkistus?
4. Kokemukset ja opit Luomuhevi-kilpailusta
5. Vuoden 2017 toiminnan suunnittelu
6. Luomulainsäädännön tilanne
7. Luomun kannattavuus
8. Muut ajankohtaiset asiat:
 1. Vuoden kokoukset
 2. Muut mahdolliset asiat

Puheenjohtajan ja varapj:n valinta vuodelle 2017

- Arvoketjutyöryhmän puheenjohtajaksi valittiin Antti Vauhkonen, Kalliolan luomusta. Varapuheenjohtajaksi valittiin Samuli Laurikainen, Snafu Oy:stä.

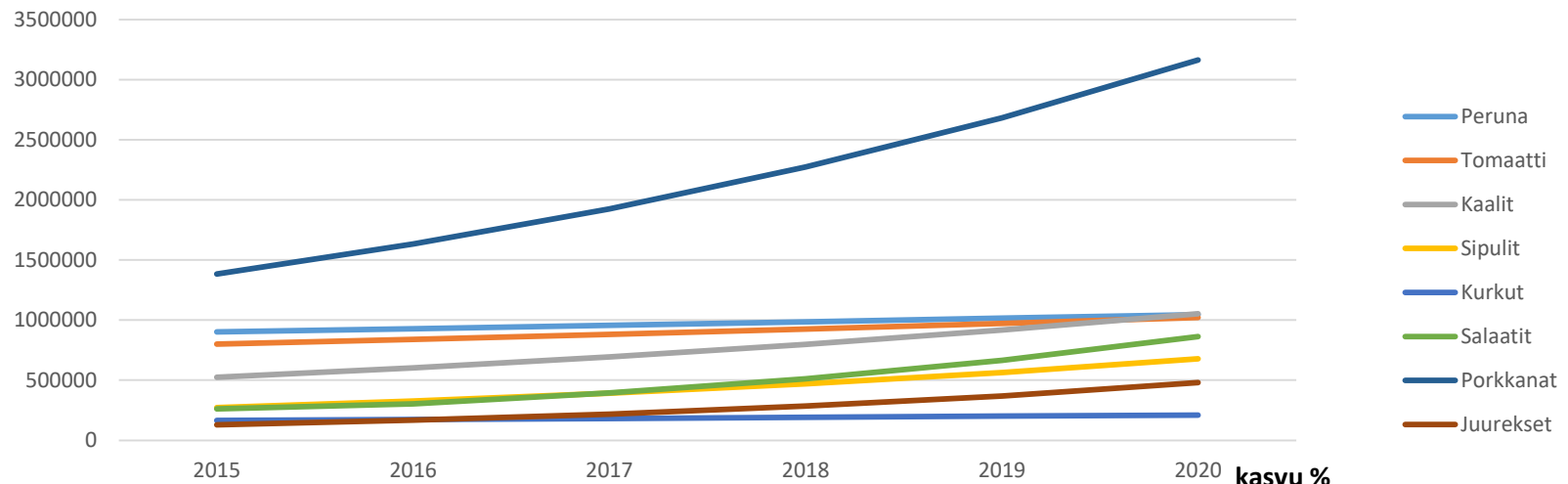
Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Kasvikset ovat nosteessa ja hevikauppa käy yleisestikin hyvin, tämä näkyy myös luomumyyntien suotuisana kehityksenä.
 - Kauppa hakee kasvua myös tuontiluomulla kotimaisten tuotteiden puuttuessa.
- Kotimaisista luomukasviksista on osittain pulaa, viime vuotiset kaalit alkavat loppua. Porkkanaa riittänee huhtikuun loppuun ja perunaa juhannuksen asti.
 - Ensi vuoden tuotannossa yritetään vastata erityisesti kaalin kysyntään paremmin, peltoviljely kulkee vuoden sykleissä, joten kasvavaan kysyntään pystytään vastaamaan vähän jäljessä.
- Pulaa on edelleen myös ns. ongelmallisissa tuotteissa kuten sipulissa.
- Luomutomaatin ja luomukurkun hinta on edelleen aika korkeita. Viljelyä pitäisi kehittää tehokkaammaksi, mutta osittain luomuasetuksen tähden kehitys ja tutkimus luomukasvihuonetuotannon osalta jäänyt odottavaan tilaan.
 - Lukella olisi kiinnostusta tutkimukseen.

Potentiaalien tarkistus

- **Arvoketjutyöryhmä päätti tarkastaa vihannesten ja juuresten potentiaalit viimeisimpien myyntien perusteella.**
 - Analyysi sekä Keskolta että S-ryhmältä seuraavaan kokoukseen
 - Yritetään kuvata myös HoReCa-puolta sanallisesti.
- Alan yhteinen näkemys potentiaaleista on tärkeä asia, tuotannon lisääminen on yksi keskeisistä asioista ja potentiaaleja tarvitaan, jotta uutta tuotantoa ja tutkimusta osataan kohdistaa oikein.
- Tärkeitä kysymyksiä ovat myös, mikä on luomun osuus, missä ryhmissä luomu on saanut suhteellisesti suuremman osuuden, missä pienemmän.
 - Pitäisi myös miettiä mitä tehdään? Miten tietyissä ryhmissä saataisiin kasvua?
- Ryhmiä pitäisi tarkentaa, vanhat ryhmittelyt ovat osittain liian laajat mm.
 - kaaleissa kukkivat ja kerivät ovat eri maailmasta
 - salaateissa puhutaan jo täysin eri tuotannosta onko pellolla vai kasvihuoneella, kerällä vai ruukussa.

Vihannesten ja juuresten potentiaali (kg/v), (tarkistettu 2016)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	kasvu % 2020 (2015-2020)
Peruna	902048	929109	956983	985692	1015263	1045721	16
Tomaatti	800000	840000	882000	926100	972405	1021025	28
Kaalit	523860	602439	692805	796726	916234	1053670	101
Sipulit	272088	326506	391807	470168	564202	677042	149
Kurkut	165096	173351	182018	191119	200675	210709	28
Salaatit	262237	302449	393184	511139	664480	863824	229
Porkkanat	1383082	1632037	1925803	2272448	2681489	3164157	129
Juurekset	129270	168051	218466	284006	369208	479970	271

Kokemukset ja opit LuomuHeVi-kilpailusta

- Vuoden paras LuomuHeVi on K-supermarket Kasarmi Helsingistä, julkistettiin 18.1.
- Voittajan valinneen raadin kommentteja kilpailusta:
 - Luomu on hevi-osastoilla mennyt parempaan suuntaan
 - Edelleenkään kaikki eivät tiedä lukuja (luomun myynti ja hävikki)
 - Ongelmia edelleen laadussa ja lämpötiloissa
 - Valikoima on laajentunut
 - Paremmin voisi olla esillä!
 - Pääkaupunkiseudulla luomun myyminen helpompaa
- LuomuHeVi-kilpailu yksi keino antaa arvostusta HeVi-vastaaville sekä lisätä tietoutta ja jalkauttaa hyviä käytäntöjä.
- Osallistujia pitäisi saada mukaan lisää. Arvoketjutyöryhmän kaupan edustajat lupasivat markkinoida kilpailua jatkossa enemmän.

Vuoden 2017 toiminnan suunnittelu, edellisessä palaverissa keskusteltu:

Tavoitteet:

- Tunnistaa luomukasvituotannon kehityksen tilanne, pullonkaulat ja keskeiset toimenpiteet niiden poistamiseksi. Koko ajan olisi tuntuma missä mennään ja missä pullonkaulat ovat.
- Hyvä asettaa tavoite mitä tehdään, jotta ryhmä saisi tehtyä jotain konkreettista.

Painopistealueet ja toimenpiteet:

- Keskitytään niihin ongelmakasviksiin, joita ei saa kotimaisina tai kausi on lyhyt ja lisää tuotantoa niihin, joihin on jo markkinat.
 - Peruna, punajuuri, purjo, palsternakka, lanttu, kukkakaali, parsakaali, sipuli, peruna ja omena
- Valikoima on edelleen suppea. Laadusta on puhuttu paljon ja mietitty sen parantamista. Katkeileva saatavuus on myös ongelma paitsi varastovihanneksissa. Miten tilannetta voitaisiin parantaa?

Vuoden 2017 toiminnan suunnittelu: konkreettinen tavoite

- **Konkreettinen tavoite tuotantoalan lisääminen ja uusien tuottajien hankkiminen.**
- Lisää tuottajia jo hyvistä tavanomaisista puutarhaviljelijöistä.
- Entä peltopuolelta puutarhapuolelle?
- Hankekantaa tulisi kasvattaa koulutuksellisilla hankkeilla.
- Osittain puuttuu tukiverkosto; esimerkiksi Suomessa ei ole yhtään ammattimaista luomutaimintuottajaa.
- Kiloja pitäisi saada enemmän, jotta saataisiin ammattimaista jatkojalostusta ja sitä kautta ehkä vientiäkin.

Vuoden 2017 toiminnan suunnittelu:

- Markkinoinnin keinot tuotannon lisäämiseksi:
 - Koulutusta, perustaso tiedoista, pellon piennarpäiviä.
 - Luomu Rokkaa: <http://proluomu.fi/luomu-rokkaa-haluatko-luomuviljelijaksi/>
 - Aktiivinen keskustelu sosiaalisessa mediassa
 - FB-ryhmät
 - #luomurokkaa
 - HeVi-risteilylle puheenvuoro luomun kannattavuudesta, pääpainona markkinat, mutta myös viljelytekniikasta voisi puhua. Ryhmän puheenjohtajat Antti Vauhkonen ja Samuli Laurikainen voisivat olla potentiaalisia puhujia
 - Hedelmän ja marjanviljelijäin liiton talvipäiville puheenvuoro?
 - Lepaalle luomualue?

Luomulainsäädännön tilanne

- Uuden luomulainsäädännön kehittäminen on ajautunut vaikeaan tilanteeseen.
- Säädöstä on tehty 3 vuotta, mutta viime aikoina kehitystä ei ole tapahtunut ollenkaan.
- Kasvihuoneasetus on edelleen ongelma erityisesti Suomen kannalta. Euroopassa paljon keskustelua herättänyt myös mm. ehdotus jäämärajusta luomutuotteille.
- Nykyinen luomuasetus ei välttämättä ole täydellinen, mutta sen kanssa tulee toimeen, jos on riski, että uudesta tulee merkittävästi huonompi.
- Malta aloitti puheenjohtajanaan, ja kerää jäsenmaiden näkemyksiä tilanteesta.
- Luomuala lähetti ministeri Kimmo Tiilikaiselle kirjelmän, jossa toivottiin prosessin lopettamista tai tauolle laittamista. Ministeri vastasi kirjeeseen yhtymällä luomualan näkemykseen ja huoleen asetuksen tilasta.

Luomun kannattavuus

- Luken kannattavuuskirjanpidon uusien lukujen mukaan luomu kannattaa edelleen paremmin kuin tavanomainen, ja kannattavuusero on kasvamaan päin.
- Puutarhapuolelta puuttuu mallitilat. Toisaalta luomupuutarhatiloja on niin vähän, että on melko mahdotonta saada tarpeeksi tiloja, jotta kannattavuuden kehitystä voisi seurata.
 - Tilaston julkaisemiseksi tarvitaan ainakin 5 tilaa
- Taloustohtorissa lomakkeita luomuporkkanasta ja luomusipulista, joilla voi arvioida oman tilansa kannattavuutta.

Aineistoa ja tapahtumia 2017

- Tulevaisuusverstas 25.1.2017 Helsingissä
VOIMAKAS - elinvoimaa puutarhasektorin uudistumiseen ja kasvuun -
tulevaisuusverstas
Keskiyö 25.1.2017 klo 12:00-16:00
Ostrobotnian juhlasali, Museokatu 10, 00100 Helsinki
<http://voimakas.fi/2016/12/13/tulevaisuusverstas-25-1-2017-helsingissa/>
http://www.utu.fi/fi/yksikot/ffrc/julkaisut/e-tutu/Documents/eTutu_5-2016.pdf
- Luomufoorumi 1-2.2, Jyväskylä
- Fast food & Cafe - messut, 8-9.3. Messukeskus, Helsinki
- Porin Suomi Areena, Ruuan tulevaisuus -keskustelu 10.7. Pori
- Luomupuuron ME, 6.9.
- Luomuelintarvikepäivä, Helsinki, 5.10.

Muut ajankohtaiset asiat:

- Kokoukset:
 - Pidempiä kokouksia, joissa teema
 - Ensi kokous aloitetaan markkinanseurannalla ja mahdollisesti jatketaan yhteistyössä HoReCa-ryhmän kanssa
 - Seuraava kokous 30.3.klo 09:30-12.00 Ässäkeskuksessa.